

48. godišnji sastanak CIS centara

Peking, Kina

30. avgust 2010. godine

1. **G. Asan Diop**, izvršni direktor Sektora socijalne zaštite ILO-a, otvorio je sastanak i poželio dobrodošlicu svim učesnicima koji su došli iz svih krajeva svijeta (spisak učesnika u Prilogu I). Osvrnuo se na ulogu i odgovornost CIS centara za dostavljanje informacija o prevenciji nesreća i bolesti na radnom mjestu. G. Diop je podsjetio sve prisutne na cijenu koje društvo plaća za nesreće na radnom mjestu, a i time i podsjetio na ulogu koje društvo ima u spašavanju života. Pomenuo je izazove koji predstoje da bi se identifikovali različiti rizici na radnom mjestu u formalnim i neformalnim privredama. Onda se fokusirao na potencijalni uticaj koji finansijska kriza može imati na mjere zaštite na radu i na promjene koja je kriza donijela u smislu povećanog rizika i nestabilnosti. G. Diop je onda pomenuo različite CIS proizvode i naveo da je potrebno održavati i poboljšati ove usluge da bi se odgovorilo stalnim promjenama u oblasti zaštite i zdravlja na radnom mjestu. Pozvao je CIS centre da promovišu ILO konvenciju C187 koja govori o promotivnom okviru zaštite na radu kao i njenu vezanu preporuku R197, da podignu nivo informisanosti o zaštiti na radu na 28. april, Svjetski dan bezbjednosti i zdravlja na radu, kao i o svim promotivnim nacionalnim kampanjama iz oblasti zaštite na radu. Podržao je uspostavljanje sistema za informisanje o zaštiti na radu u svakoj zemlji koji bi sadržavali sve vrste informacija koje bi se vremenom mijenjale u skladu sa identifikovanim rizicima. G. Diop je naglasio da pošto su „resursi mali, ne trebamo pokušavati da ponovo izumimo točak, već težiti da radimo pametnije. Ovo se postiže razmjenom resursa i dobrih praksi, zajedničkim radom,

korišćenjem inovacija prilikom obuke ljudi i širenjem poruka zaštite na radu da bi se doprlo do onih koji nemaju glas.“

2. **G. Vu Zongži**, predsjednik CIS nacionalnog centra Kine i Kineske akademije nauke i tehnologije bezbjednosti (CASST), poželio je u svoje ime dobrodošlicu učesnicima. Izjavio je da je situacijama sa povredama i bolestima na radu u Kini veoma ozbiljna i da prouzrokuje ogromne gubitke u radnoj snazi i privredi. Potvrdio je da kineska vlada daje veliki značaj zaštiti na radu koja se smatra jednim od važnih pitanja za održivi razvoj Kine. Nakon mnogo godina rada, Kina je usvojila seriju zakona i propisa iz oblasti zaštite na radu kao i inspeksijski sistem. U Kini politika je orijentisana na prevenciju i stavljanje bezbjednosti na prvo mjesto. Čak šta više, bezbjednost na radu je jedan od pokazatelja nacionalne privrednog i društvenog razvoja. G. Zongži je onda naglasi potrebu za daljom razmjenom informacija iz oblasti zaštite na radu i saradnjom između njihovog centra i ostalih zemalja i međunarodnih organizacija, kao što je ILO.

3. **G. Gabor Sandi**, CIS koordinator, pozvao je učesnike da nominuju predsjedavajućeg. Gđa Jang Nailan, načelnik Nacionalnog centra Kine nominovala je gđu **Barbaru Ščepanovski** iz CIS nacionalnog centra Poljske, CIOP-PIB. Nominaciju je podržao g. Kitumbo iz Nacionalnog centra Tanzanije. Pošto nije bilo drugih nominacija, gđa Ščepanovska je izabrana uz većinu glasova. Gđa **Jang Nailan** je onda predstavila gđu Ščepanovsku. Barbara je magistar studija bibliotekarstva i naučnih informacija i radila je u mnogo biblioteka i informacionih centara u Londonu i Poljskoj gdje je izdala veliki broj članaka o kompjuterizaciji biblioteka. Priključila se CIOP-u, Centralnom institutu za zaštitu na radu – Nacionalni istraživački institut, prije 30 godina, gdje je postala viši specijalista odgovorna za CIS aktivnosti u zemlji. Kao veliki pobornik CIS-a, Barbara je napisala preko 20 članaka o mreži i nastavlja da prezentuje i učestvuje u većini CIS konferencija i inicijativa.

4. Sastanak je dalje nastavljen sa usvajanjem Dnevnog reda (Prilog II) nakon čega je usvojen izvještaj sa CIS sastanka 2009. Nakon toga uslijedilo je predstavljanje svih učesnika i institucija koje predstavljaju.

5. **G. Seídi Maćida**, direktor SafeWork-a, predstavio je nacionalne sisteme zaštite na radu, počevši sa trenutnim globalnim izazovima. Predstavio je nedavne ILO konvencije iz oblasti zaštite na radu, sa naglaskom na Konvenciju 187. Nabrojao je suštinske elemente ove Konvencije, uključujući nacionalne sisteme zaštite na radu i njihovu uključenost u promociju zaštite na radu, zakone, inspeksijske službe i naučne institucije. G. Maćida je pogledao neke od ideja o ulozi nacionalnih informacionih centara i podstakao ih na slijedeće: izgradnja kulture bezbjednosti, poštovanje zakona iz oblasti zaštite na radu, mjere zaštite na radu na nivou preduzeća, mehanizmi za prikupljanje podataka iz oblasti zaštite na radu, obuka i samo-obuka, informacione službe i korištene interneta. G. Maćida je zatražio od učesnika da razmisle u toku dana i uključe se u debata o tome kako CIS najbolje može služiti svojoj mreži i koji je najbolji način da se definiše uloga CIS centara.

6. G. Gabor Sandi počeo je svoju prezentaciju sa izvještajem o aktivnostima CIS i dostignućima od sastanka 2009. godine. G. Sandi je koristio temu nanotehnologija, koja je pomenuta na sastanku 2009. godine, da bi prikazao kako CIS-ova strategija pretraživanja i pokrivenost CISDOC-a vodi ka boljim i fokusiranijim rezultatima od drugih izvora informacija. G. Sandi je onda predstavio glavne proizvode CIS-a.

7. Nakon ovoga uslijedio je opis CISDOC baze podataka. G. Sandi je pokazao kako CISDOC funkcioniše, uključujući formate CIS apstrakta i evoluciju baze podataka kroz vrijeme. Nakon toga je naveo potencijalne buduće proizvode CIS-a, uključujući linkove na druge elektronske izvore informacija. G. Sandi je takođe dao neke primjere kako CIS centri mogu biti više uključeni i bolje saradivati.

8. Uslijedila je diskusija o održanim prezentacijama. Gđa **Karnčana Karnvirož**, direktorka Kancelarije za zaštitu na radu Ministarstva za zaštitu na radu i socijalno osiguranje Tajlanda, postavila je pitanje o Konvenciji 187 i koliko ju je zemalja potpisalo? Objasnila je da su u Tajlandu mnogi članovi konvencije implementirani, ali vlada još treba da obavi konsultacije prije nego što ratifikuje Konvenciju. Zbog toga bi željeli da stupe u kontakt sa zemljama koje su potpisale konvenciju da čuju njihova mišljenja. G **Renan Alfonso Rohas Gutierres**, izvršni predsjednik Kolumbijskog savjeta bezbjednosti, postavio je pitanje o programu zaštite na radu u Latinskoj Americi. Nakon ovog, g. **G.M.E.K. Radž**, zamjenik direktora Generalne direkcije za savjetodavne usluge u fabrikama i institutima rada iz Indije, postavio je pitanje o publikacijama koje izdaje CIS i da li se mogu poslati u njegovu zemlju? Kao odgovor na pitanje g. Karnviroža, g. Maćida je rekao da do sada je bilo 16 ratifikacija Konvencije 187: Bosna i Hercegovina 2010., Kuba 2008., Kipar 2009., Češka 2008., Danska 2009., Finska 2008., Njemačka 2010., Japan 2007., Republika Koreja 2008., Republika Moldavija 2010., Niger 2009., Srbija 2009., Slovačka 2010., Španija 2009., Švedska 2008., Ujedinjeno Kraljevstvo 2008. Uz to, mnogo ratifikacija su u procesu, pa se smatra da je tempo ratifikovanja dobar. Neke od ASEAN zemalja (Udruženje nacija Jugoistočne Azije) trenutno vode diskusije koje će potencijalno dovesti do ratifikacije. Ratifikacija može podržati nacionalni program zaštite na radu zbog svog sistema izvještavanja ILO-a; g. Maćida se nada da se Tajland može pridružiti na ovoj osnovi. Što se tiče Latinske Amerike, trenutno ne postoji specijalista za zaštitu na radu u regiji, što je bila decentralizovana

odluka i u tom smislu Regionalna kancelarija ILO-a u Limi nije bila aktivna. Pomoglo bi kada bi kolumbijska vlada poslala zahtjev regionalnoj kancelariji. Glavnoj kancelariji je bilo teško da reaguje. Potrebno je kontaktirati terensku kancelariju koja pokriva tu zemlju da bi odgovorila na zahtjeve i želje zemalja članica. G. Sandi je onda odgovorio g. Radžu iz Indije i rekao da CIS nije izdavao štampana izdanja već neko vrijeme i sve što je objavio se može naći na CIS-ovoj internet stranici. Nakon toga je g. **Pius Makhonge**, iz Direkcije za usluge zaštite na radu u Keniji, pitao da li ILO-CIS održava bilo kakve formalne ili neformalne obuke. G. Sandi je odgovorio da su u prošlosti postojali programi obuke o korišćenju baza podataka zaštite na radu i kako doći do informacija putem interneta. Sa razvojem nove verzije CISDOC baze podataka, biće omogućeno osobama izvan ILO da unose podatke, a s ovim se javljaju potreba za novim programima obuke u budućnosti. Neformalno, CIS pruža informacije i obuku putem email-a. G. **Cujoši Kavakami**, specijalista zaštite na radu iz ILO kancelarije u Bangkoku, komentarisao je proces ratifikacije Konvencije 187. Htio je da se informiše o politici zaštite na radu – da li postoje specifični odbori i konsultacije? Ukoliko program već postoji u zemlji onda je već iniciran nacionalni forum o zaštiti na radu koji može biti od pomoći. G. Maćida je nakon toga pojasnio šta je politika u skladu sa Konvencijom 155, 1981, koja je ratifikovana od strane 50 zemalja. Politika se ne treba da se često revidira, ali programi imaju vremensko ograničenje i potrebno je vršiti redovnu reviziju. Politika se može objaviti na visokom nivou, kao što je bio slučaj u Indiji, što se može pogledati na internetu. Politike drugih zemalja mogu biti preambula Zakona o zaštiti na radu u toj zemlji ili preambula programa zaštite na radu. G. Radž iz Indije pojasnio je da je Vlada Indije proglasila nacionalnu politiku zaštite na radu 2009. godine i da su pripremili promotivne programe koji bi najavili politiku, uz podizanje svijesti u svim saveznim državama da bi se aktivnosti orijentisale na politiku.

9. Gđa **Anik Viro**, koordinator CIS centara, predstavila je svoj izvještaj o CIS mreži. Sav rad je zasnovan na Globalnoj strategiji zaštite na radu iz 2003. godine u kojoj se naglašava promocija, dizanje svijesti i promocija: ILO instrumenata (standarda, kodeksa), tehničke pomoći i saradnje, razvoj i upravljanje znanjima, i međunarodne saradnje. Gđa Viro je pokazala najnovije promotivne materijale, uključujući i torbu, podlogu za miša, i USB memoriju sa ključnim dokumentima iz oblasti zaštite na radu. Takođe je podsjetila sve prisutne da je Svjetski dan bezbjednosti i zdravlja na radu još jedna platforma za promociju zaštite na radu. Rekla je da trenutno postoji 151 centara, od kojih su neki neaktivni, i zbog toga postoji potreba da se izradi strategija za poboljšanje stanja. U 2008. godini pridružilo se 10 novih centara, a u 2009. godini dva nova centra: jedan u Kuvajtu i IOSH (Institut zaštite na radu) u Ujedinjenom Kraljevstvu. U 2010. godini pridružili su se MAPFRE iz Španije i IRSST iz Kvebeka, Kanada. Gđa Viro je nastavila sa informacijama o regionalnim dešavanjima. Najvažniji je bio prijedlog za dalje unapređenje mreže koje podrazumijeva razvoj globalnih sistema za razmjenu informacija iz zaštite na radu, osigurati da centri imaju funkcionalnu i dobro izrađenu internet stranicu i namjensku email adresu, obuku osoblja u centrima, promociju održivosti centara i prikazivanje CIS logoa na njihovim internet stranicama. Uključivanje stručnjaka iz oblasti zaštite na radu u regijama je takođe bila dobra ideja. Gđa Viro je takođe pozvala za stvaranje mreže regionalnih centara. Predložila je da se centri uključe u izradu glavnih CIS-ovih proizvoda, kao što je CISDOC, Enciklopedija i ostali alati, kao i da se uključe u druge institucije kao što su IALI, ICOH (Međunarodna komisija za profesionalno zdravlje) i ASSE (Američko udruženje inženjera bezbjednosti). Takođe postoji potreba da se poveća broj inspektorata rada i udruženja socijalnog osiguranja unutar mreže kao i potreba da se ojača mreža u francuskom govornom području Afrike, Latinskoj Americi i Aziji. Gđa Viro predložila da se treba izraditi strategija kako

ojačati mrežu CIS centara kao i izraditi prijedloge za potencijalnu tehničku saradnju da bi se takva strategija implementirala i zatražiti sredstva za finansiranje strategije.

10. Nakon ove prezentacije, g. Sandi je govorio o elektronskim fajlovima CIS logoa i njihovoj rezoluciji i pitao da li neki od centara imaju problem u tom smislu. Niko nije prijavio probleme. G. Kavakami pitao je učesnike iz zemalja ASEAN udruženja da daju kratak pregled onoga što je potrebno u regiji. G. **Fongzajsak Intalat**, zamjenik direktora CIS nacionalnog centra u Laosu, najavio je da je Laos trenutno vrši funkciju sekretarijata za ASEAN-OSHNET (za period 2008. – 2011.). Ove godine se održava sastanak koordinacionog odbora. Različite zemlje imaju različite uloge: Indonezija se bavi istraživanjima, Vijetnam sa profilima država, Malezija sa standardima, Singapur sa inspekcijom zaštite na radu, Filipini sa obukom, i Vijetnam sa razmjenom informacija. Obavijestio je učesnike da od sljedeće godine Filipini preuzimaju ulogu sekretarijata.

11. Nakon toga je uslijedila prezentacija gđe **Hedije Ezgen Timučin** (Turska) o pripremama za Svjetski kongres u Istambulu 2011. godine na temu: Graditi kulturu prevencije za zdravu i bezbjednu budućnost. Gđa Timučin je počela sa prikazivanjem kratkog videa o Istambulu i kongresu. U videu se takođe navode prakse iz zaštite na radu u Turskoj u okviru različitih sektora rada. Gđa Timučin je onda predstavila glavne detalje o pripremama i izrazila nadu da će učesnici biti u mogućnosti da dođu u Istanbul u septembru 2011. godine.

12. Slijedeća sesija je počela sa prezentacijom gđa **Džin-Jang Kvona** (Republika Koreja) sa novinama vezanim za Seulsku deklaraciju. Počela je sa istorijatom, ciljevima i značajem deklaracije. Prvi globalni forum o Deklaraciji je bio 2008. godine, memorijalna sala Deklaracije je otvorena 2009. godine. Sada takođe postoji i internet stranica deklaracije (www.seouldeclaration.org). Gđa Kvon je dalje opisala dalje planirane mjere za promociju Seulske deklaracije. Gđa Kvon je takođe govorila o ICAP-u, 1. međunarodnoj konferenciji o prevenciji nesreća koja će se održati u oktobru 2010. godine.

13. Slijedeću prezentaciju je održala gđica **Manal Azi** o izvještajima o aktivnostima centara ove godine. 21 centar je poslao svoj godišnji izvještaj za 2009. – 2010. Gđa Azi je prenijela glavna dostignuća ovih centara u oblasti razmjene informacija, uključujući upravljanje sadržajima internet stranica, izradu biltena, aktivnosti na promociji i podizanju svijesti, i drugo. Nakon ovoga je uslijedio rad u radnim grupama. Učesnici su podijeljeni u tri grupe i dobili su zadatak da diskutuju o dva pitanja: (1) glavne inovativne ideje koje su njihovi centri nedavno osmislili ili implementirali da bi se uspostavili načini saradnje u ovim oblastima i da bi se izbjegao dvostruki rad u svakoj zemlji regionu; (2) revizija trenutnih sporazuma i kriterijuma za članstvo u CIS-u da bi se pronašao način za ažuriranje uloge CIS centara i da bi se uspostavili novi centri.

14. Grupe su se onda okupile u plenarne sjednice i svaka je predstavila pregled diskusija i rezultata.

- Grupa 1: g. **Ričard Ce**, direktor međunarodnih poslova u IOSH ogranku u Hong Kongu predstavio je zaključke 1. grupe. Prva ideja je bila kako bi bilo dobro da centri izrade godišnjake zaštite na radu što je jedna dobra praksa iz Kine. Druga ideja je potreba za funkcionalnom internet stranicom koja bi funkcionisala kao portal ka informacijama iz oblasti zaštite na radu iz cijelog svijeta. Takođe je predloženo da se izdaju kvartalni bilteni u kojima bi se dao pregled informacija iz različitih zemalja, sjedišta ILO i ostalih međunarodnih organizacija. Ruski CIS centar radi nešto slično. Smatra se da bi takav bilten mogao imati do 100 stranica. Izražena je potreba za većom podrškom od strane CIS-a u Ženevi, kao i organizovanje obuka za radnike da bi se podigla svijest o bezbjednosti jer neki od centara nemaju sredstva da urade više u ovoj oblasti. Što se tiče kriterijuma za CIS centre, gđa **Eindžel Mzoneli**, načelnih Odjeljenja za informacione usluge iz Južne Afrike, rekla je da 1. grupa smatra da su trenutni kriterijumu za CIS previše osnovni i da treba dodati dodatne zahtjeve, kao što su: doprinos aktivnostima CIS-a kroz dostavljanje informacija, možda na godišnjoj osnovi, kao i izvještaj koji pokazuje kako su centri doprinijeli da bi zadržali svoj status

CIS centra. Takođe postoji potreba da se saraduje sa ostalim centrima u regiji, i ovo treba da je zahtjev da bi zadržali status CIS centra. G. Pašin iz ruskog centra potvrdio je da je postojanje CIS-a veoma važno za nacionalne CIS centre.

- Grupa 2: g. Radž (Indija) govorio je u ime centara iz Tajlanda, Kolumbije, Vijetnama, Ujedinjenog Kraljevstva, Južne Afrike, Tanzanije i Turske. Neke od ideja koje su došle iz ove grupe su da centri mogli davati više specijalističkih savjeta i da bi univerziteti mogli biti pozvani da pružaju usluge iz zaštite na radu i ustupe istraživačke kapacitete. Što se tiče drugog pitanja, ova grupa je predložila da se iniciraju i ojačaju regionalne aktivnosti, što bi se podržalo posjetom CIS tima regionalnim i nacionalnim centrima da bi se ojačala saradnja između CIS centara i dali savjeti. Takođe su predložili da se kriterijumi za članstvo ažuriraju i učine autoritativnijim.

- Grupu 3 je predstavljao g. **Alvian Tan**, viši specijalista zaštite na radu u Ministarstvu radne snage Singapura. Inovacije koje je ova grupa predložila su:
 - i. Korišćenje interneta gdje je ta usluga od ključnog značaja; korišćenje alternativa kao što su štampane kopije da bi se došlo do radnika u ruralnim/neformalnim sektorima.
 - ii. Različite strategije za različite grupe radnika: korišćenje piktograma/slika; maksimalna iskorišćenost medija (skupo i veoma zavisi od poruke); novi mediji – Twitter, You Tube, mobilni telefoni.
 - iii. Pomoćni materijali uključujući: animirane video klipove; proučavanje slučajeva prošlih nesreća i upozorenja za industriju.
 - iv. Dat je prijedlog da CIS centri mogu primijeniti regionalni pristup (npr. zemlje sa sličnom istorijom i operativnim okruženjem) da bi se smanjili troškovi promotivnih kampanja.
- Što se tiče drugog pitanja uloge CIS centara, date su slijedeće važne ideje:
- v. Komunikacija: dvosmjerna komunikacija između ILO i CIS centara; aktivna razmjena informacija između centara – sistematska konsolidacija informacija iz različitih centara na nivou ILO-CIS.
 - vi. Odnosi između ILO-CIS i centara: ovo zahtjeva više koordinacije između ILO sjedišta u Ženevi i CIS centara; aktivan monitoring vijesti/novosti/aktivnosti u različitim centrima (npr. RSS); podsticanje boljeg predstavljanja ILO u aktivnostima CIS centara i povećana učestalost kontakata.
 - vii. Zadržati široke kriterijume za centre i uključiti što više centara.

- viii. Osnovni kriterijumi koji su primjenjeni prije 50 godina se trebaju revidirati da bi se držao korak sa vremenom i promjenama u tehnologiji. Npr. mogao bi se odrediti kriterijum za izbor materijala na regionalnoj osnovi.

15. Nakon ovoga je uslijedila kratka diskusija u kojoj je potvrđena potreba za CIS centrom u Ženevi. G. Sandi je zatražio od CIS centara da daju svoj doprinos bazi podataka. Gđa Ščepanovska se složila sa prijedlogom da se šalju apstrakti koji će se uvrstiti u CIS bazu podataka; uz to predložila je da se neki od ovih dokumenata prevedu na engleski jezik prije nego što se uvrste u CISDOC. Gđa Viro je predložila da bi bilo korisno kada bi svaki od CIS centara poslao oko 5 linkova na svoje najnovije publikacije. Gđa Azi je nakon toga skrenula pažnju na grupnu aktivnost pojašnjavajući potrebu da se izvrši revizija kriterijuma za CIS centre i da se nađu načini za aktivaciju neaktivnih članova. Dr **Beri Kistnasami** (Južna Afrika) naglasio je da su centri koji su prisutni na sastanku aktivni, dok onima koji nisu prisutni treba pomoć. Takođe je naglasio slabosti regionalnih CIS centara koji možda i imaju odnose sa ILO u Ženevi, ali nisu aktivni na regionalnom nivou.

16. Gđa Anik Viro predstavila je rezultate ankete koja je sprovedena među svim CIS centrima u julu 2010. godine. Ciljevi ankete su bili da se: ažuriraju kontakt informacije (lične, institucionalne promjene); procijeni vrijednost CIS proizvoda i aktivnosti; poboljšaju efekti CIS proizvoda; dobiju informacije o nacionalnim informacionim programima iz oblasti zaštite na radu: saznaju informacije o CIS centrima kao partnerima u promovisanju; sakupe organizacione sheme; reklamiraju CIS dokumenti. Pet glavnih pitanja u anketi su bili:

- Kako ILO proizvodi (CISDOC, Enciklopedija, ICSC [hemijske kartice]) doprinose nacionalnim informacionim programima zaštite na radu?
- Šta se može uraditi da se poboljša efektivnost ovih proizvoda u okviru nacionalnih informacionih programa zaštite na radu?
- Koji su ključni informacioni programi/ aktivnosti iz oblasti zaštite na radu (uključujući zahtjeve da se razmijene informacije o skorijim uspješnim inicijativama)
- Šta ILO-CIS može uraditi da bi podržao nacionalne informacione programe iz oblasti zaštite na radu u predstojećim godinama?
- Koje su uloge centra (kao CIS centra) u nacionalnim promotivnim aktivnostima kao što je Svjetski dan za bezbjednost i zdravlje na radu (28. april)?

- a. Na Pitanje 1 najčešće su dati slijedeći odgovori: korisni kao referentne informacije iz oblasti zaštite na radu; za podizanje svijesti; za obuku; korisni za širu populaciju: radnike, poslodavce, studente, članove komiteta za zaštitu na radu, univerzitetski i akademski nivo, zakonodavce, inspektore rada; ne promoviše se efikasno; u nekim slučajevima postoje jezičke barijere.

- i. CISDOC: koriste ga profesionalci, uključujući i ljekare koji pripremaju svoje radove ili prilikom ocjenjivanja invaliditeta radnika: interfejs nije pogodan za korisnike; problemi jezičke barijere; a kako opšti komentar rečeno je da se baza podataka nedovoljno koristi.
 - ii. Enciklopedija: koriste je profesionalci ako postoji verzija na njihovom jeziku; dobro je da ima CD i internet verzija; iako je pisana za laike radnici u nekim zemljama je ne koriste; predstoji prevod na Makedonski.
 - iii. ICSC: koriste institucije, radnici i preduzeća; koriste ljekari i studenti; koristi se za razvoj analitičkih metoda i prilikom izrade izvještaja koje zahtijevaju nadležni organi; koriste se izradu propisa o hemikalijama; treba se prevesti na više jezika.
- b. Pitanje 2: obučiti više CIS kontakt osoba, npr. kako pristupiti i koristiti CIS proizvode; objaviti pojašnjenja o CIS proizvodima; pojednostaviti jezik da bi proizvodi bili pristupačniji; razviti nacionalni informacioni program zaštite na radu u nekim zemljama: poboljšati internet stranicu CIS centara na nacionalnom nivou i postaviti linkove ka organizacijama na nacionalnom nivou; ojačati odnose između CIS i ILO pozivajući kompetentne osobe na CIS sastanke; pripremiti praktične informacione alate.
- c. Pitanje 3: organizovati kampanje za podizanje svijesti, uključujući TV i novine; otvoriti satelitske informacione jedinice; pokrenuti program o procjeni rizika; organizovati inspeksijske preglede radnih mjesta; organizovati seminare; organizovati regionalnu radionicu ili događaj; distribuirati 50.000 edukativnih paketa; distribuirati nagrade iz bezbjednosti; uspostaviti internet stranicu; obezbjediti usluge pres klipinga i objaviti novinsku brošuru; usvojiti radni plan za borbu protiv toplotnog udara; usvojiti nacionalnu strategiju za bezbjednost i zdravlje na radnom mjestu; obučiti poslodavce, radnike i članove komiteta zaštite na radu; promovisati rezultate iz oblasti zaštite na radu putem 'prevođenja znanja'; izraditi formate koji više odgovaraju korisnicima; uspostaviti informacionu mrežu; uspostaviti bazu podataka o nacionalnim informacijama iz oblasti zaštite na radu; organizovati seminare; objaviti smjernice; prevesti nacionalne programe zaštite na radi drugih zemalja; organizovati posjete eksperata; izraditi alate koji se koriste putem interneta; organizovati kurseve preko interneta; uspostaviti registar inspeksijskih provjera; angažovati rukovodstvo i profesionalce u zaštitu na radu.
- d. Pitanje 4: obezbjediti ekspertizu i iskustvo; obezbjediti finansijsku pomoć radi izrade kapaciteta (uključujući kupovinu opreme, za 28. april, za stipendije, za posjetu seminarima); organizovati regionalnu radionicu da bi se podigla svijest o CIS aktivnostima i proizvodima; širiti informacije o zaštiti na radu u cijelom svijetu; pripremiti projekat kojim bi se razvili institucionalni kapaciteti CIS centara u zemljama u razvoju; pripremiti izbor dobrih praksi i uspješnih primjera iz oblasti zaštite na radu; poboljšati internet stranice i distribuciju proizvoda; proširiti mrežu institucija; ojačati lokalne kapacitete obukom eksperata; nastaviti razmjenu informacija; poboljšati komunikaciju preko interneta; ažurirati CIS proizvode (Enciklopedija); animirati zakonodavce; učestvovati u CIS aktivnostima na lokalnom nivou; prikupiti informacije o

inspekciji rada; izraditi informacije o novim temama; pružiti tehničku pomoć za informacione programe iz oblasti zaštite na radu; poboljšati komunikaciju sa CIS centrima: organizovati radionice i studijske posjete između CIS centara iz iste regije; poboljšati komunikaciju između CIS centara; pomoći pri primjeni ILO politika iz zaštite na radu kroz praktične vodiče (ILO-OSH 2001).

- e. Pitanje 5: proslaviti Svjetski dan za bezbjednost; organizovati aktivnosti podizanja svijesti, u nekim zemljama i u parlamentu; promovisati nacionalnu politiku zaštite na radu; širiti poruke među preduzećima; koristiti Svjetski dan za bezbjednost kao priliku da se ojača svijest o zaštiti na radu; distribuirati informacije putem internet stranice; izraditi članke koji će se proslijediti medijima; obavještavati interesne grupe; prevesti i distribuirati materijale; organizovati nagrade za najbolje prakse; proslaviti Evropsku sedmicu; organizovati tromjesečni događaj, putujuću izložbu, izložbe; organizovanje podizanje svijesti među djecom; distribuirati Afričku novinsku brošuru; pripremiti akcioni plan zaštite na radu, priručnik za obuke i distribuirati brošure.
- f. Prilikom sumiranja rezultata ankete, gđa Viro rekla je da su odgovori bili veoma različiti i da joj je bilo teško odrediti prioritete. Bez obzira na to, mogu se pronaći neki zajednički elementi: ažuriranje CIS proizvoda; potreba da se obezbjede dokumenti na lokalnim jezicima; pomoć pri obuci i izgradnji kapaciteta; obezbjediti stručne savjete; obezbjediti finansijsku pomoć zemljama u razvoju; ojačati regionalne kapacitete. Jedna od stvari koju je gđa Viro identifikovala kao veoma rasprostranjeno mišljenje je da se CIS treba prilagoditi 21. vijeku. Nakon toga gđa Viro se zahvalila svim centrima na njihovoj saradnji od odgovoru na upitnik.

17. Nakon toga je uslijedila diskusija o poslijepodnevnoj sjednici: g. Maićida naglasio je potrebu da se zaštita na radu promoviše u školama. Nakon ovoga je uslijedila intervencija g. **Tima Tregenze**, menadžera za mreže u EU-OSHA agenciji, Bilbao, koji je obavijestio učesnike da njegova agencija može dostaviti više informacija na ovu temu jer imaju dobre inicijative o promociji zaštite na radu u školama. Nakon toga gđa Kris Hejs, menadžer za mreže i međunarodnu podršku, IOSH UK, rekla je i da IOSH na svojoj internet stranici ima dobre informacije o prevenciji u školama. Gđa Ščepanovska (Poljska) rekla je da je CIOP izradio postere za djecu za koje se ispostavilo da su bili veoma korisni. G. Kavakami je komentarisao rad grupe tri, koji su predložili izradu štampanih materijala i publikacija i korišćenje fotografija, itd. u manje razvijenim ruralnim područjima, i zatražio je više detalja koji bi im pomogli sa ovim prijedlogom. G. Tregenza je odgovorio kazavši da je njegova agencija izradila materijale koji su fokusirani i pristupačni neformalnom sektoru i ruralnim zajednicama gdje su prisutne prepreke kao što su jezik i pismenost. Kao primjer dao je Napo animirane filmove i pomenuo da se u Irskoj zbog imigranata koristi dosta znakova sa slikama na kojima ima sasvim malo ili čak nimalo teksta. Ovo je teško uraditi sa komplikovanim pitanjima iz zaštite na radu. Nakon toga gđa **Klaudina Nogeira**, načelnik za komunikacije i međunarodnu saradnju u NIOH, Južna Afrika, rekla je da je pripremila kratke stripove za ciljne grupe. Gđa Viro je predložila da se uspostavi platforma da bi se razmijenili raspoloživi materijali za obuke. G. Maćida je objasnio razliku između tehničke obuke i dijeljenja i širenja informacija. Pojasnio je da istraživanje kao cilj za sebe nije izlazna vrijednost u procesu komunikacije. Kada istraživači rade zajedno sa informacionim ili komunikacionim timom da bi se prenijeli rezultati, onda se to može smatrati komunikacijskom aktivnosti. G. Maćida je

podržao prijedlog gđe Viro da se sakupi materijal za obuke iz svih centara. Naglasio da treba uključiti i informacije o propisima tako da zemlje mogu učiti jedne od drugih kako implementirati propise. Podstakao je CIS centre da budu proaktivni i stupe u kontakt sa drugim organizacijama za obuku iz zaštite na radu u svojoj zemlji i regionu. G. Kavakami zatražio je jaču vezu sa ILO Trening centrom u Torinu i predložio distribuciju materijala CIS centara kroz aktivnosti Trening centra u Torinu. Smatra da bi CIS centre mogli pomoći u izradi jednostavnih materijala za obuke o svim temama. G. Kavakami je takođe naglasio da su potrebni česti kontakti između specijalista iz CIS-a i ILO, tako da bi obuka bila zajednička aktivnosti. Gđa Viro pitala je kakvi materijali za obuke su na raspolaganju. Gđa Klaudina Nogueira pomenula je materijale iz južnoafričkog centra o građevinskim radnicima i prašini i ostale alatime, koji su izrađeni u saradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom. Takođe je ukazala na postojanje globalne i ekološke biblioteke u SZO Ženeva koja sadrži mnogo korisnih informacija. Gđa Mzoneli, takođe iz Južne Afrike, rekla je da postoji mnogo materijala za obuke i da bi možda CIS u Ženevi mogao uspostaviti skladište za tu vrstu materijala. Dr Kistnasami izrazio je potrebu za arhiviranjem uz označavanje datuma kako bi se mogli identifikovati najnovije informacije i da bi se izbjegli netačni podaci. G. Radž (Indija) predložio je da se standardizuje način kako centri traže potrebne informacije, tako da se mogu jednostavno sakupiti. G. Sandi je rekao da je CIS već jedna vrsta skladišta informacija. G. Maćida je rekao da CIS nema resursa da traga za materijalima; zbog toga se mora nasloniti na CIS centre da podijele svoje materijale. CIS u Ženevi će nastaviti da pregleda takve materijale i da podijeliti materijale za koje smatra da su odgovarajući sa cijelom mrežom, kao i sa ostalim korisnicima u svijetu. Gđa Viro pomenula je nedavni prijedlog iz Francuske da se svakom radniku da knjižica u kojoj bi se evidentirale sve opasnosti sa kojima se radnik sreće u svom radnom vijeku. G. Maćida potvrdio je da bi se takve dobre prakse mogle podijeliti u novinskoj brošuri. Dr Kistnasami je pokazao interesovanje za ovu ideju. Pojasnio je situaciju u Južnoj Africi, gdje su svi, od predstavnika radnika do najviših rukovodilaca morali biti upoznati sa potrebom da svi radnici na svim nivoima pismenosti imaju program obuke. Onda je g. Sandi predložio da se izradi spisak trenera koji bi se stalno ažurirao. G. Maćida je onda govorio o kriterijumima za trajanje kurseva koji bi se trebali stalno poboljšavati na osnovu nekih standardnih zahtjeva iz programa obuke. G. Tregenza je onda govorio o poteškoćama da se usaglase osnovni zahtjevi jednog kursa, čak i unutar Evropske unije. Gđa **Nguyen Tu-Huong** iz Vijetnama rekla je da je lakše organizovati obuku unutar preduzeća nego tražiti od radnika da napuštaju svoja radna mjesta. Takođe smatra da je program obuke od tri dana možda predug da radnici odsustvuju sa svog posla, a nekada to čak nije ni izvodivo.

18. Predsjedavajuća je zaključila sastanak i zahvalila CIS timu iz Ženeve i kineskom CIS centru. Bila je zadovoljna sa količinom razmijenjenih informacija za vrijeme sastanka i nivoom diskusije. Nakon toga je zamolila g. Maćidu da sumira i zatvori popodnevnu sjednicu.
19. G. Maćida je sumirao rasprave sa Sastanka. Naglasio je zahtjev prema centrima da njegovom odjeljenju dostave informacije od svim dobrim praksama naglašavajući potrebu za dvosmjernim sistemom komunikacije koji će ojačati CIS mrežu. Rekao je će im možda biti poslani dalji upiti i nada se dobrom odzivu. G. Sandi se u svoje ime zahvalio i najavio da je ovo možda bio njegov posljednji CIS sastanak, jer se povlači početkom slijedeće godine. Uvjerio je prisutne da iako neće više biti zvaničnik ILO-a i dalje će biti dio CIS mreže.

20. Narednog dana, u utorak ujutro, 31. avgusta, organizovana je posjeta Kineskoj akademiji nauke i tehnologije bezbjednosti (CASST), koja je Kineski nacionalni CIS centar. Predjednik g. Vu predstavio je rad akademije (program ovog dana nalazi se u Prilogu III). CASST radi u nekoliko oblasti uključujući: istraživanja u oblasti tehnologije bezbjednosti, tehnička podrška Državnoj upravi za bezbjednost na radu (SAWS), i tehničke usluge preduzećima. G. Zongži je onda pojasnio rad CASST-a u funkciji CIS centra. Takođe je pomenuo da se od 1999. godine izdaje godišnjak u kojem se nalaze sve informacije i aktivnosti iz oblasti zaštite na radu u Kini.

21. Učesnici su postavili nekoliko pitanja:

- Gđa Sčepanovska (Poljska) pitala je koliko zaposlenih CIS centar ima. Odgovor:5
- Dr Kistnasami (Južna Afrika) pitao je odakle dolazi budžet akademije. Odgovor: 40% od centralne vlade i 60% od naknada za usluge (uključujući i obuku za korišćenje opreme)
- G. Maćida (ILO) pitao je koliki im je godišnji budžet. Odgovor: 16 miliona američkih dolara (uključujući 3 miliona dolara od Ministarstva nauke i tehnologije).
- G. Pašin (Ruska Federacija) pitao je o naučnim odjeljenjima akademije. Odgovor: hemijska bezbjednost, procjena rizika, bezbjednost u rudarstvu, zaštita i kontrola zadataka, itd.
- G. Radž (Indija) pitao je da li su u Kini zakonom propisane revizije bezbjednosti. Odgovor: obavezne su samo za preduzećima u industrijama sa visokim rizikom (npr. građevinarstvo, hemijske industrije, rudarstvo i proizvodnja pirotehničkih sredstava). G. Žu (službenik iz ILO Kancelarije za Kinu i Mongoliju) dodao je da su potrebne dozvole prije početka rada preduzeća u ovim industrijama, ali potrebno je da prođu kroz bezbjednosnu procjenu koju vrše nadležni organi i za ovaj proces postoji jasan pravni okvir.
- Dr Kistnasami pitao je odakle većina osoblja dolazi. Odgovor: većina se regrutuje sa univerziteta; uz to, vlada je institutu dala dozvolu da zapošljava doktore nauka.
- G. Maćida je pitao za odnos akademije sa institucijama u provincijama. Odgovor: odnos sa provincijskim institutima nije veoma blizak. On uskoro ide u Šangaj da učestvuje u dvogodišnjem sastanku predstavnika 20 kineskih provincijskih tijela koja se bave zaštitom na radu. Naglasio je da ova provincijska tijela mnogo direktno saraduju sa različitim preduzećima tako što im pružaju tehničke usluge. Seidi je naglasio da CASST ne može pokriti cijelu Kinu; zbog toga je od suštinskog značaja saradnja sa provincijskim institutima.

22. Predstavnik Simulacijske laboratorije za velike nesreće održao je prezentaciju o istraživanju i primjeni javne bezbjednosti. Prezentator je govorio je o rizicima sa kojima se susreću građani za vrijeme velikih nesreća i naveo mnoge primjere. Objasnio je kako je javna bezbjednost ugrožena za vrijeme eksploatacije nalazišta prirodnog gasa sa velikim sadržajem hidrogen sulfida i kao laboratorija pronalazi rješenja ovih problema korišćenjem simulacija. G. Maćida upitao je da li postoje neki zakonski zahtjevi za sprovođenje simulacije kod lokacija sa velikim rizikom i prezentator je potvrdio da ovo još uvijek nije regulisano zakonom.
23. Nakon ovoga je uslijedio obilazak različitih odjeljenja i laboratorija CASST-a uz prezentacije i objašnjenja o odjeljenjima i njihovim ulogama i opremi. Laboratorije koje su posjećene se bave slijedećim: bezbjednost u rudarstvu, testiranje i monitoring velikih opasnosti, procjena rizika, analiza i kvalifikacija opasnih hemikalija.

U srijedu poslijepodne, 1. septembra, ILO CIS tim je posjetio CIS nacionalni centar za Kinu. Gđa Nailian Jang i njen tim su organizovali obilazak centra za ILO CIS tim u kojem su pokazali nekoliko publikacija i biblioteku (sa pretplatama za 80 kineskih časopisa o zaštiti na radu) i nekoliko dobro opremljenih kancelarija za zaposlene. G. Sandi je podstakao gđu Jang da sa njim podijeli više kineskih članaka o zaštiti na radu koji bi se unijeli u CISDOC, kao i više kineskih propisa koji bi se dokumentovali u CISDOC bazi podataka. Tim gđe Jang je obećao poslati linkove ka svim propisima koji se mogu naći u PDF formatu. Gđa Janga pokazala je CIS timu primjerke godišnjaka zaštite na radu koji objavljuju kao i kineski prevod Enciklopedije (uključujući i verziju na CD-u).

